

Cánh Cửa Sổ Mở

(Truyện ngắn của SAKI)

Thân Trọng Sơn dịch

LỜI NGƯỜI DỊCH :

(1) - Saki là bút hiệu của nhà văn Hector Hugh Munro (1870-1916), sinh tại Miến Điện (nay là nước Myanmar) khi nước này còn là thuộc địa của Anh. Mẹ mất sớm, Ông được gửi sang Anh sống với hai bà cô. Học xong trung học, Ông trở về Miến Điện làm việc trong ngành quân cảnh. Do bệnh tật, chỉ hơn một năm sau, Ông lại trở về Anh và bắt đầu sự nghiệp làm báo, viết văn. Khi Thế Chiến thứ I bùng nổ, tuy đã quá tuổi động viên Ông vẫn tình nguyện nhập ngũ để cuối cùng hy sinh tại chiến trường Pháp bởi một viên đạn bắn tìa của lính Đức.

Tuy viết nhiều thể loại, SAKI được biết đến như là một tác giả truyện ngắn. Thế giới truyện ngắn của SAKI là con người và đất nước Anh vào đầu thế kỷ XX. Truyện CÁNH CỬA SỔ MỞ dưới đây (dịch từ nguyên tác THE OPEN WINDOW) được xem là một trong những truyện ngắn nổi tiếng

nhất của SAKI.

- "*Cô tôi sẽ xuống ngay thôi, thưa ông Nuttel*", cô thiếu nữ tuổi mười lăm nói với giọng rất tự tin; "*trong khi chờ đợi, xin ông vui lòng cho tôi tiếp chuyện*".

Framton Nuttel cố gắng nói điều gì đấy cho phải lẽ để làm vui lòng cô cháu mà không tỏ ra thiếu tôn trọng người cô sắp xuất hiện. Trong thâm tâm, hơn lúc nào hết, chàng thấy lo ngại không biết những cuộc viếng thăm xã giao những người hoàn toàn xa lạ thế này có giúp được gì cho việc điều trị căn bệnh tâm thần mà chàng đang thực hiện đây không.

- "*Chị biết mọi chuyện sẽ xảy ra thế nào,*" chị của chàng đã nói như thế khi chàng chuẩn bị về tỉnh dưỡng nơi thôn dã vắng vẻ này; "*em sẽ thui thủi một mình ở đây, không tiếp xúc với ai, và trạng thái thần kinh của em sẽ tệ hơn vì buồn phiền. Chị sẽ viết thư giới thiệu em với tất cả những người chị quen biết ở đây. Chị nhớ là vài người trong số đó thực sự rất dễ thương.*"

Framton không hiểu bà Sappleton, người mà chàng sắp đưa một trong số thư giới thiệu, có thuộc nhóm người dễ thương đó không. Khi thấy giữa hai người đã có sự thông cảm lặng lẽ vừa đủ rồi. cô cháu gái liền hỏi:

- "*Ông có quen biết nhiều người ở quanh đây không?*"
- "*Hầu như không quen biết ai,*" Framton lên tiếng. "*Chị tôi khoảng bốn năm trước có ở đây, tại nhà ông mục sư, và chị viết thư giới thiệu tôi với vài người ở nơi này.*"

Chàng nói ý cuối cùng với một giọng nuối tiếc dễ nhận thấy.

- "*Vậy là gần như ông không biết gì về bà cô của tôi phải không ạ?*" Cô gái tự tin tiếp tục hỏi.
- "*Chỉ biết tên và địa chỉ thôi,*" người khách thú nhận. Chàng tự hỏi không biết bà Sappleton có chồng hay góa bụa. Có cái gì đấy không rõ ràng lắm ở trong phòng hình như gợi cho thấy nhà này có sự hiện diện của đàn ông.
- "*Một thảm kịch đã xảy ra cho cô tôi cách đây đúng ba năm*" cô gái nói, "*có thể vào thời gian chị của ông còn ở đây.*"
- "*Thảm kịch ư?*" Framton hỏi; dấu sao nơi vùng quê yên tĩnh này thảm kịch có vẻ khó xảy ra.
- "*Ông có thể ngạc nhiên tại sao chúng tôi lại để mở cái cửa sổ kia vào một buổi chiều tháng mười như thế này,*" cô gái vừa nói vừa chỉ cánh cửa sổ rộng lớn kiểu Pháp ăn thông ra sân cỏ bên ngoài.
- "*Thời gian này trong năm, trời vẫn ấm.*", Framton nói; "*Mà cánh cửa kia thì có liên quan gì đến thảm kịch cơ chứ?*"
- "*Ngày này cách đây ba năm, chồng và hai người em trai của cô tôi đã phóng ra qua cái cửa sổ đó để đi săn. Và họ đã không bao giờ trở về. Khi băng qua cánh đồng hoang để đến nơi săn chim dễ như vẫn đi những lần trước đấy, cả ba người bị một bãi lầy nguy hiểm nuốt chửng. Mùa hè ẩm ướt khủng khiếp năm đó, như ông biết đó, có những chỗ mọi năm thì an toàn, năm đó bỗng sụt lở mà không ai ngờ được. Thi thể của họ không bao giờ được tìm thấy. Đó là điều ghê khiếp nhất của câu chuyện.*"

Đến đây giọng cô gái mất đi vẻ tự tin mà trở nên ngập ngừng.

"*Người cô tội nghiệp của tôi vẫn tin là một ngày kia họ sẽ trở về, ba người và cả con chó cùng biến mất với họ, rồi sẽ vào bằng lối cửa sổ như họ vẫn thường làm. Đó là lý do tại sao cửa sổ cứ để mở như thế mỗi chiều cho đến khi trời tối hẳn. Bà cô khôn khổ của tôi vẫn kể mãi cho tôi nghe chuyện họ ra đi*"

như thế nào, chồng cô thì khoác chiếc áo choàng trắng trên tay, còn cậu em út Ronnie thì cứ hát " Bertie ơi, sao lại nhảy lên thế?" như để chọc ghẹo bà, vì bà nói hát như thế làm bà nhức đầu. Ông biết không, những buổi chiều im ắng, tĩnh lặng như thế này, tôi cảm thấy gần như sờn gai ốc khi tưởng tượng là họ sẽ đi vào qua cái cửa sổ kia."

Cô gái khẽ rùng mình và đột nhiên ngừng lại. Còn Framton thì nhẹ nhõm hẳn khi bà cô vội vã bước vào phòng và rồi rít xin lỗi vì đã chậm ra tiếp khách.

- *"Tôi hy vọng là cháu Vera đã nói chuyện vui vẻ với ông.",* bà nói.
- *"Cô bé thật thú vị.",* chàng đáp.
- *"Mong là ông không bận tâm vì cánh cửa sổ để mở" bà Sappleton nói nhanh; "nhà tôi và mấy cậu em sắp đi sẵn về và họ vẫn thường vào nhà bằng lối đó. Hôm nay họ đi sẵn chim để ở đám đầm lầy và thế nào rồi cũng sẽ làm bẩn những tấm thảm của tôi. Đàn ông các ông vẫn thế, phải vậy không?"*

Bà vui vẻ tiếp tục huyền thuyên về chuyện đi săn, về chuyện hiếm hoi chim chóc bây giờ và hy vọng sẽ có vịt trời vào mùa đông. Với Framton câu chuyện thực sự khủng khiếp. Chàng cố gắng lái câu chuyện sang một đề tài khác bớt ghê rợn hơn nhưng xem chừng không thành công mấy. Chàng cảm thấy chủ nhà chẳng quan tâm lắm đến mình, mắt thì cứ đăm đăm nhìn về hướng cửa sổ và sân cỏ bên ngoài. Hẳn là một sự trùng hợp ngẫu nhiên không may vì chàng đã viếng thăm vào đúng ngày kỷ niệm tấn thảm kịch.

- *"Các bác sĩ đều khuyên tôi tuyệt đối nghỉ ngơi, không để kích động tinh thần và tránh mọi vận động cơ thể mạnh,"* Framton cho biết, vì chàng tưởng rằng những người xa lạ mới tình cờ gặp gỡ thường khao khát được biết những chi tiết về ốm đau, bệnh tật của người khác cũng như những nguyên nhân và cách điều trị. *"Riêng về chế độ ăn uống thì các bác sĩ chưa đồng ý với nhau lắm,"*, chàng nói tiếp.
- *"Vậy sao?",* bà Sappleton nói, bằng một giọng chỉ như để thay thế cho cái ngáp sắp tới. Rồi bỗng nhiên mặt bà sáng lên nhưng không phải tới vì bà chú ý tới câu Framton vừa nói.
- *"Có thể chứ, họ về kia rồi!",* bà kêu lên. *"Vừa đúng vào giờ uống trà, và người nào cũng làm bùn bê bết thế kia!"*

Framton khẽ rùng mình, quay sang nhìn cô cháu ngụ ý tỏ sự thông cảm. Nhưng cô gái đang chăm chú nhìn qua cánh cửa sổ để mở với đôi mắt ngạc nhiên hoảng sợ. Trong cơn ớn lạnh vì một nỗi sợ khó gọi tên, Framton cứ xoay tròn trên ghế ngồi, đưa mắt nhìn theo cùng hướng đó. Trong ánh chiều tà nhá nhem, ba bóng người đang vượt qua sân cỏ; cả ba đều quàng súng, một trong ba người khoác chiếc áo choàng trắng trên vai. Một con chó săn nhỏ màu nâu mệp chạy theo sau họ. Họ lặng lẽ đến gần ngôi nhà, và một giọng hát trẻ trung khàn khàn cất lên trong bóng tối: *"Bertie ơi, sao lại nhảy lên thế?"*

Framton quờ quạng vớ lấy chiếc gậy và cái mũ. Cửa ra vào, lối đi rải sỏi và chiếc cổng chính là những gì chàng mơ hồ nhận biết trên đường hấp tấp tháo chạy. Một người đi xe đạp đã phải phóng vào hàng rào để tránh va chạm đột ngột vào anh.

- *"Bọn anh về đây rồi, em ơi,"* người đàn ông khoác áo choàng nhảy vào cửa sổ lên tiếng; *"bùn lầy lắm lem, nhưng cũng gần khô rồi. Người nào vừa phóng ra khi bọn anh vào vậy?"*
- *"Một anh chàng khá kỳ khôi, tên Nuttel gì đó,"* bà Sappleton trả lời, *"anh ta chỉ nói về bệnh tật của mình rồi vụt bỏ chạy mà chẳng thèm nói lời từ giã hay xin lỗi gì hết khi anh về. Làm như anh ta đã nhìn thấy ma hiện hình vậy."*
- *"Cháu đoán có thể vì con chó,"* cô cháu nói tình bơ; *"ông ấy nói với cháu rằng ông khiếp sợ chó. Có một lần, trong một nghĩa địa ở bên bờ sông Hằng, ông ta bị một bầy chó hoang lung sục, cuối cùng phải ngủ cả đêm hôm đó trong một cái huyệt mới đào, trong khi bên trên cả bầy chó gầm gừ, nhe răng, sùi bọt mép. Chuyện như thế ai mà không hoảng loạn."*

Bìa chuyện mau lẹ như thế là biệt tài của cô gái.

Thân Trọng Sơn
dịch và giới thiệu

(2) : Một kiểu " truyện trong truyện ", truyện về người khách lạ Framton đến vùng một quê yên tĩnh tìm cách chữa bệnh, trong đó lồng vào truyện kể ly kỳ của cô thiếu nữ Vera , kết hợp tài tình sự hài hước và kinh dị. Cô bé đầy tự tin đó lần lượt gây sửng sốt, bất ngờ cho ông khách rồi đến vợ chồng và hai người em của bà cô, và

tất nhiên là cả người đọc. Nguyên nhân nào khiến cô bé bịa chuyện và diễn kịch như thế ? Phải chăng vì cuộc sống buồn tẻ, chẳng có việc gì làm trong làng quê này? Hay là tính cô lâu nay vẫn thường hay giở trò như thế ? Hay là chính cô cũng có bệnh lý về tâm thần như ông khách tuy bề ngoài vẫn tỏ ra hoàn toàn bình thường ? Việc giải thích bỏ ngỏ, dành cho người đọc.